

HAPPINESS and TERMINATION

UDC: 248.2 +316

DOI: 10.15421/172229

Murashkin Mykhailo**Dr.Sc., Full Prof., <https://orcid.org/0000-0001-7656-664X>, michailmurashkin@gmail.com*****Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs (Dnipro, Ukraine)***

Abstract

The aim of the study is to prove the similarities between the category of happiness and the state of TERMINATION. The aim is to identify the features of the state of TERMINATION as a certain psychological state of man feels like a happy state, the characteristics of which he can fall into such a philosophical category as "happiness". The methodology is based on a comparative research method, ie on comparing the characteristics of the category of happiness and the state of TERMINATION. The aim of comparative studies is to identify connections based on the comparison of different human states as phenomena of mental manifestations and categories of philosophy that have changed their meaning in different historical periods. That is, various human states are considered and the properties-characteristics of the TERMINATION state, the state under study, are revealed. Different views on happiness as a category of philosophy in its historical substantive changes are also considered. The scientific novelty is that for the first time a comparison of the category of "happiness" and the state of TERMINATION. The documentary literature on the basis of which the main property of a certain state of human consciousness is highlighted is considered. According to this, the main characteristic was the name of the state, as the state "TERMINATION". The properties-characteristics of the TERMINATION state are revealed. These characteristics are compared with the characteristics of the category of "happiness". The findings show that the characteristics of the TERMINATION state are similar to those of the "happiness" category. It is proved that the state of TERMINATION is a component of the category "happiness".

It is established that the state of TERMINATION coincides with the category of "happiness" in that it experiences a state in which a person fulfills all desires. That's why all sorts of desires disappear for a while. It is established that the state of TERMINATION is a complete absence of desires. It was also found that there is no need for external impressions.

On the examples of documentaries of religious and mystical culture it is established that in a state of happiness, as well as in a state of TERMINATION, a person becomes above his desires, owns himself. Thus the state of happiness and the state of TERMINATION are similar.

Keywords: category, happiness, state, termination, component, similarity

Citation: Murashkin, M. (2022). Happiness and Termination. *Grani*, 25(3), 5-10. <https://doi.org/10.15421/172229>

ЩАСТЯ І ПРИПИНЕННЯ

Мурашкін Михайло***Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ (Дніпро, Україна)***

Анотація

Метою дослідження є доведення подібностей категорії щастя і стану ПРИПИНЕННЯ. Метою є виявити за якими особливостями стан ПРИПИНЕННЯ як певний психологічний стан людини відчувається як щасливий стан, за якими характеристиками він може входити в таку філософську категорію як «щастя». Методологія ґрунтується на компаративному методі дослідження, тобто на порівнянні характеристик категорії щастя і стану ПРИПИНЕННЯ. Метою компаративістики є виявлення зв'язків на основі зіставлення різних станів людини як явищ проявів психіки та категорій філософії, які змінювали свій зміст в різних історичних періодах. Тобто розглядаються різні стани людини і виявляються властивості-характеристики стану ПРИПИНЕННЯ, стану який досліджується. Також розглядаються різні погляди на щастя як категорію філософії в її історичних змістовних змінах. Наукова новини полягає в тому, що вперше розглядається порівняння категорії «щастя» і стану ПРИПИНЕННЯ. Розглянута документальна література на основі якій виділена головна властивість певного стану людської свідомості. За цією, головною характеристикою була введена назва стану, як стан «ПРИПИНЕННЯ». Виявлені властивості-характеристики стану ПРИПИНЕННЯ. Ці характеристики зіставлені з характеристиками які має категорія «щастя». Висновки показують, що характеристики стану ПРИПИНЕННЯ подібні характеристикам категорії «щастя». Доведено, що стан ПРИПИНЕННЯ є складником категорії «щастя».

Встановлено, що стан ПРИПИНЕННЯ збігається з категорією «щастя» тим, що переживається стан при якому людиною виконані всі бажання. Тому і зникають на деякий час усілякі бажання. Встановлено, що стан ПРИПИНЕННЯ – це повна відсутність бажань. Також встановлено, що нема потреби у зовнішніх враженнях.

На прикладах документалістики релігійно-містичної культури встановлено, що в стані щастя, також я і в стані ПРИПИНЕННЯ людина стає над своїми бажаннями, володіє собою. Цим стан щастя і стан ПРИПИНЕННЯ – подібні.

Ключові слова: категорія, щастя, стан, припинення, складник, подібність

Цитування: Мурашкін М. Щастя і припинення. *Науково-теоретичний альманах Грані*. 2022. Том 25. №3. С. 5 - 10. <https://doi.org/10.15421/172229>

Стаття надійшла / Article arrived: 09.05.2022

Схвалено до друку / Accepted: 30.06.2022

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями зводиться до доведення того, що стан ПРИПИНЕННЯ є складником категорії «щастя».

Аналіз останніх досліджень і публікацій в яких започатковано розв'язання даної проблеми показує, що властивості-характеристики стану ПРИПИНЕННЯ яскраво відображені в документальних свідченнях, коли «всі думки вмерли, і всі відчуття припинились» (Кришнамурти, 1999, с. 56), коли у людини «переживання себе припинилось» (Махарши, 1999, с. 118). Тобто існує така властивість-характеристика як зникнення в людині її «я», коли «ви дивились на нього і зникли, щоб вже ніколи не бути колишнім» (Кришнамурти 1999, с. 293), та демонструються інші властивості-характеристики, необхідні для аналізу. Тіж самі теми розглядаються категорією «щастя», коли мова йде про «виконання суттєвих потреб, очікувань та бажань» (Хеффе, 2009, с. 186). Документалістика свідчить про існування стану ПРИПИНЕННЯ, при якому «припиняється це роблення, як непотрібне» (Мурашкин, 2020, с. 474). Але залишається недоведеним те, складником якої категорії є стан ПРИПИНЕННЯ.

Мета статті полягає в тому, щоб довести, що стан ПРИПИНЕННЯ є складником категорії «щастя».

Виклад матеріалу дослідження робиться через демонстрацію властивостей-характеристик стану ПРИПИНЕННЯ і розкриття особливостей категорії «щастя», де дух виступає як «самодостатня сутність (субстанція)» (Халапсис, 2017, с. 265). Також враховуються історичні зміни в духовному житті людини (Halapsis, & Halapsis, 2021, p. 5-17).

Щастя. Щастя – це бути щасливим при виконанні основних, основополагаючих і головних вищих потреб. Існувати в стані щастя – це стан при виконанні в людині того, що вона очікує знайти. В стані щастя в людині вже виконані всі бажання. Цим стан щастя подібний стану ПРИПИНЕННЯ. В стані щастя припиняють функціонувати бажання, тому що всі бажання виконані. В стані ПРИПИНЕННЯ теж зникають усілякі бажання. Стан ПРИПИНЕННЯ – це повна відсутність бажань, стан поза бажаннями.

Стан ПРИПИНЕННЯ пов'язаний з тим зв'язком, «який необхідно припинити» (Деррида, 1999, с. 629). Це стан ПРИПИНЕННЯ. Це «спокій перебування в собі» (Деррида 1999, с. 626). Це те, що припиняє всілякі прояви. В людині це «процес відстороненого ставлення до себе» (Деррида, 1999, с. 632).

Сучасна філософія помічає, що в стані ПРИПИНЕННЯ у людини немає бажань, немає потреби в зовнішніх враженнях. Буває так, що «знайшли самість і більше немає потреби у зовнішніх враженнях» (Кристєва 2004, с. 273). Стан людини, коли в неї відсутня потреба в зовнішніх враженнях, співпадає зі станом ПРИПИНЕННЯ. В стані ПРИПИНЕННЯ у людини також відсутня потреба у зовнішніх враженнях. Більше того, ми бачимо, що за концептами сучасної філософії і самість людини співпадає з ПРИПИНЕННЯМ.

Під ПРИПИНЕННЯМ сучасна філософія часто розуміє вищий стан людини, або Вищу людину. Ця Вища людина не має ніяких бажань і потреб. Отже «вища людина вже не має потреби навіть в Богові» (Делєз, 1999, с. 178). Дійсно, людина може мати такий стан, що у неї немає бажань і потреб. Цей стан у людини тримається деякий короткий час. Потім у людині знову пробуджуються і бажання, і потреби. Людина в стані ПРИПИНЕННЯ, або Вища людина, володіє собою; тобто володіє емоціями, бажаннями. Але це – в певній мірі. Потреби все одно штовхають людину до певних дій.

ПРИПИНЕННЯ в сучасній філософії не має однозначності. Воно торкається і реальності особливого стану як не свого, і суб'єктивного світу людини, де ПРИПИНЕННЯ, або інше – як щось своє. Тут між певним «принципом і тим, що з'являється як його інше, а саме, принцип реальності як його інше, потяг до смерті як своє інше» (Деррида, 1999, с. 445). Тут принцип реальності «відмовляється від якого б то не було задоволення і бажання, від якого б не було автоафективного ставлення, без якого неможливе виникнення ні бажання, ні задоволення» (Деррида, 1999, с. 446).

За поглядами сучасної філософії «в самому «я» принцип задоволення бере гору над принципом реальності, чим наносить шкоду всьому організму» (Деррида, 1999, с. 448). Але такого нема в стані ПРИПИНЕННЯ, де людина стає над бажаннями.

В релігійно-містичній культурі є важливим те, що людина має бути остеронь, «відмовитися від світу – для брахманів означало стати вище за будь-які вчинки» (Швейцер, 2002, с. 49). «Брахмани мали сміливість зізнатися, що медитації про світ не містять в собі нічого етичного» (Швейцер, 2002, с. 49). Але для людини медитація дає багато корисного. Медитація використовувалася в доязичницькі часи, і «в язичництві домінує особистісне сприйняття Божественного через обряд, медитацію» (Колодний, 2013, с. 102).

Ще з язичницької давнини відомо, що медитація дає людині гармонію, «врівноважуючи лад і безлад» (Колодний, 2009, с. 139). «Медитацію можна розглядати як деавтоматизацію звичних нам психічних структур – медитуючий виходить за межі логічно-структурної свідомості. Виникає особливий стан свідомості, при якому відбувається ніби «злиття» з об'єктом медитації, «розчинення» в ньому, втрата уявлення про межі власної особистості» (Поликарпов, 1987, с. 90). Але коли ми кажемо про втрату меж власної особистості, то торкаємось питання людського «Я» і «ПРИПИНЕННЯ».

Роздуми сучасної філософії показує стан ПРИПИНЕННЯ як припинення непотрібних дій, припинення зайвої і непотрібної діяльності. Тут проходить розчинення і руйнація всього зайвого. Постмодернізм каже про «розчинення особистості в безособистісному» (Батай, 2000, с. 117), від чого виникає «порожнеча, яка засвідчує про «я», що розчинилося» (Делєз, 2002, с. 160). Йде процес очищення поки не виникне «відкритість Цілого, в

якому нічого ні бачити, ні споглядати» (Делез, 2000, с. 189). Тут стан ПРИПИНЕННЯ своїми властивостями-характеристиками подібний «умиротворенню, заспокоєнню і особливому стану щастя» (Кристева, 2010, с. 163).

В «Теорії релігії» Жорж Батай вказує на неспокій від бажань. «На відміну від знання, яке підтримує людину в стані пасивного заспокоєння, бажання втягує його в занепокоєння» (Батай, 2000, с. 6). Але відомо, що стан ПРИПИНЕННЯ є стан заспокоєння і відсутності бажання. Людина не може існувати поза бажаннями, поза потребами. Тому відсутності бажань є тимчасова.

Філософія сучасності вказує на існування станів поза бажаннями. Посилаючись на думки Стефана Малларме, в своїх творах Юлія Кристева помічає, що у людей є таке коли вони «вже не мають потреби у зовнішніх враженнях» (Кристева, 2004, с. 273). Філософія постмодернізму знаходить відсутність бажання в містичному спогляданні, коли «за бажанням якогось наукового спостереження відбувається містичне споглядання» (Делез, 1992, с. 210).

Людина в стані ПРИПИНЕННЯ не має бажань. За компенсаторними механізмами цей стан виникає спонтанно. У містицизмі існує практика, яка пригнічує бажання. Помічено, що «Релігійна містика проявляється в періоди конфліктів, в яких ті чи інші бажання людини пригнічуються» (Хаксли, 1992, с. 34).

В релігійно-містичній культурі існує настанова на те щоб позбутися бажання. Навіть адепт прагне позбавити себе бажання виконувати волю Божу. Наприклад, «Екгарт йде так далеко, що постулює: людині не слід навіть бажати виконувати волю Божу, оскільки це теж одна з форм жадібності. Людина, що не має бажань, – це людина, яка ні до чого не прагне: в цьому сутність концепції відсутності прихильності до чого-небудь у Екгарта» (Фромм, 1990, с. 69).

Сучасна філософія помічає, що відсутність бажань може супроводжуватись відсутністю на людину зовнішніх впливів. Це можна показати демонстрацією феноменів релігійно-містичної культури. Наприклад «йогівське самадхі або буддистські дхьяни, стани-свідості, в яких самовладання настільки велике, що зовнішні стимули майже або зовсім не впливають» (Уолш, & Воон, 2006, с. 38). В релігійно-містичній культурі подібні стани значаться як Божественні. Їх іменують як стан Бога. Властивістю-характеристикою стану Бога є безпристрасність.

Сучасна філософія помічає, що безпристрасність – це властивість-характеристика містичного досвіду, що є важливим в релігійно-містичній культурі взагалі. Безпристрасність властивість Бога. Лев Шестов помічає, що «Бог абсолютно безпристрасний, йому нічого не потрібно. Це – аксіома Плотіна» (Шестов, 2001, с. 279). В сучасній психології розглядаються стани людини коли їй нічого не потрібно. Абрахам Маслоу позначає ці стани як пікові переживання людини, стани самодостатнього характеру. Людина маючи подібний стан відчуває, що «це досконалий, повний досвід переживання, якому більше нічого не

потрібно. Це самодостатній стан» (Маслоу, 1997, с. 114).

Абрахам Маслоу, посилаючись на зразки релігійно-містичної культури, невмотивованість людини дорівнює божественному. Але тут не проста невмотивованість. Тут є посилення на певний стан свідомості. За Абрахамом Маслоу – це піковий стан. В цьому стані людина не має бажань.

Пікове переживання Абрахама Маслоу є досконалістю. Релігійна людина каже про богоподібність. Тут «ми маємо пам'ятати, що боги зазвичай розглядаються як ті, хто не має потреб, бажань, недоліків у чомусь і задоволені всім. В цьому сенсі немотивоване людське буття стає богоподібним» (Маслоу, 2002, с. 237-238).

Категорія «щастя» вказує на те, що виникло «виконання суттєвих потреб, очікувань та бажань» (Хеффе, 2009, с. 186). Тут зникнення очікування показує, що виникла теперішність. Теперішність виникає з виникненням стану ПРИПИНЕННЯ як вищого стану. Загострюється увага на «присутньому вищому» (Деррида, 1999, с. 199), а також на тому, що «самоприсутність досвіду має бути представленою в теперішньому, взятому як Тепер» (Деррида, 1999, с. 80).

Людина в своєму житті має стан щастя коли має «сукупне виконання суттєвих потреб, очікувань та бажань» (Хеффе, 2009, с. 186). В своїй повсякденності людина живе очікуваннями, заглядаючи в майбутнє. В стані щастя очікування зникають. Вони зникають і при стані ПРИПИНЕННЯ. Людина починає жити теперішнім.

Тепер. Сучасна філософія не відходить далеко від розуміння ідеальних станів людини як станів, коли людина перебуває в теперішньому часі. Стан ПРИПИНЕННЯ – це саме той стан, коли людина не пам'ятає чогось зі свого минулого, не мріє про майбутнє, а знаходиться в теперішньому. Постмодернізм оцінює теперішнє як шанс, «наш єдиний шанс знайти безсмертя, тепер» (Деррида, 1999, с. 278). В постмодернізмі отримання стану ПРИПИНЕННЯ проглядається, коли людина «протиставить себе самому собі» (Деррида, 1999, с. 311).

В культурі зафіксовано багато людських інтересів. Існує індивідуальне різноманіття людських планів на майбутнє та очікувань від цього майбутнього. Тому по відношенню до щастя і його розумінню нема єдності. Культура накладає свій відбиток на розуміння і відчуття щастя. Тому не можна казати про повну безпосередність по відношенню до щастя. «Щастя не безпосередній об'єкт людських прагнень, а супутнє явище у випадку вдачі: якість задовільного, бо осмисленого, тобто хорошого життя» (Хеффе, 2009, с. 186-187). З удачою пов'язано і виникнення стану ПРИПИНЕННЯ. Повина бути маса складових способу життя, а також генетична схильність. У випадку співпадіння багатьох факторів може бути вдала ситуація для виникнення стану ПРИПИНЕННЯ.

Уявлення щасливої людини є щасливими уявленнями. Але ці щасливі уявлення залишкові. Вони залишилися як головні уявлення після того

як стан ПРИПИНЕННЯ припинив все непотрібне, незначне, неважливе, дріб'язкове.

Щастя «укладено в самі чесноти» (Хеффе, 2009, с. 187). В основі чеснот знаходиться реальна доброта людини. Доброта як загальнолюдське в людині залишається коли руйнується все дріб'язкове під впливом стану ПРИПИНЕННЯ.

Щастя за філософськими вченнями Епікура там, де людина має «найбільш цінні речі» (Хеффе, 2009, с. 187). Найбільш цінне залишається в людині після виникнення стану ПРИПИНЕННЯ, припинення всього не цінного, дріб'язкового. Це є однією з причин того, що виникає щастя «як йде від того, що людина має найбільш цінні речі» (Хеффе, 2009, с. 187).

Існує щастя через аскезу, коли встановлюється «рівновага між бажанням і його задоволенням шляхом скорочення бажань» (Хеффе, 2009, с. 187). Тоді у людини не виникає ніяких зайвих бажань. Людина робить лише те, що вміє робити, до чого призначений. І ніяких зайвих рухів. Від всього зайвого – відстороненість. Декілька слів про відсторонення.

Відсторонення. Стан ПРИПИНЕННЯ – це стан відсторонення від усього що є в психіці людини, що заважає діяти цілеспрямовано. Тенденції постмодернізму показують, яким чином цей стан відсторонення присутній при самодистанціюванні людини, коли людина засвідчує свої спонукання. Постмодернізм демонструє стан самодистанційованості людини на прикладі творчості літератора. Постмодернізм стверджує, що «ми повинні зрозуміти психічний механізм письма як наслідок його діалогу з самим собою (з іншим), як форму авторського самодистанціювання – як спосіб розщеплення письменника на суб'єкта висловлювання-процесу і суб'єкта висловлювання-результату» (Кристева, 2004, с. 176). Відстороненість і самодистанціювання більше проявляється при висловлюванні-процесі, адже письменник перебуває в стані більш близькому до стану ПРИПИНЕННЯ (стану відсторонення або стану самодистанціювання). Коли письменник знаходиться при висловлюванні-результаті, то він відсторонюється від стану ПРИПИНЕННЯ в свою інтелектуальну сферу, в свої уявлення про пережите.

Щастя, яке розуміє О. Хеффе є «ціль яку розуміють трансцендентально, вище якої неможливо подумати ніякої іншої цілі» (Хеффе, 2009, с. 187). Людина в стані ПРИПИНЕННЯ так само відчуває, що вище того стану який є не може бути ніякого іншого стану. Це саівпадає з ідеями які висунув ще Аристотель з приводу оптимальних станів як самодостатніх. В цьому відношенні в прадавній Грецькій філософії застосовувався такий термін як автаркія. Він часто застосовувався при розгляді автономії розуму і дії за власною волею. Така автаркія розумілась як щастя тому що мала безумовну ціль, ціль вищого характеру. Те саме можна говорити і про стан ПРИПИНЕННЯ. Але в відношенні стану ПРИПИНЕННЯ акцент треба робити на тому, що вища і безумовна ціль втілена в самій цілі. І тут цілі вже як такої нема. Людина

безпосередньо переживає стан повного здійснення, а значить втіленого щастя, коли вищі цілі вже досягнуті. Це значить цілі втілені і як такі зникають. При стані ПРИПИНЕННЯ моральність присутня як безсвідоме зникнення всього непотрібного, а значить і неморального.

Щастя включає в себе прагнення до вищого блага в якому людина знаходить сенс свого життя, тобто прагнення до певної цілі у потоці різноманітності і багатоманітності потрібного і непотрібного. ПРИПИНЕННЯ – це здійснення того до чого була спрямованість при припиненні проявів всього непотрібного.

Щастя є уявний ідеал з усіма своїми бажаннями втілити цей ідеал в життєві простори душі і всього що її оточує. Але щастя також і задоволення спрямованості до ідеалу. Коли задоволення настає то спрямованості до ідеалу вже нема. Ідеал вже втілений в реалії. Зникнення спрямованості і повна реалізація ідеалу в дійсність існування душі, що характерно для щастя. Але це також характерно і для стану ПРИПИНЕННЯ.

Щастя – це коли у людини в його житті все йде згідно його бажань. Тоді у нього гарний настрій. Тут стан ПРИПИНЕННЯ виявляється коли у людини зникає зайве, непотрібні спрямованості, спрямованості не зовсім відповідні його ідеалам. Від цього може виникати стан тотальної умиротвореності. Стан ПРИПИНЕННЯ – це тотальна умиротвореність. Але це лише компонент, складник у потоці щасливого людського життя.

В момент ПРИПИНЕННЯ, або тотальної умиротвореності у людини нема конфлікту між різними його схильностями. Все приходить до єдності. Настає більш виразною його більш значна схильність. Але й та розчиняється тому що припиняють функціонувати її не значні і не важливі, дріб'язкові змістовності.

В моменти тотальної умиротвореності або стану ПРИПИНЕННЯ людина не відчуває якісь обмеження. В цьому стані людина не відчуває яку небуть конфліктність не тільки у відношенні між своїми різними схильностями, але і конфліктність між людьми, маючи абсолютну безкомпромісність.

Отфрід Хеффе, посилається на Герберта Маркузе, який стверджував, що суспільство достатку спроможне «забезпечити більш високу міру щастя» (Хеффе, 2009, с. 187), в зв'язку з тим, що пом'якшуються репресивні риси культури.

Стан ПРИПИНЕННЯ виникає раптово і випадково. Але як складник, як одна з особливостей щастя може розумітися в контексті як гедонізму так і утилітаризму. Ці вчення кажуть про щастя як максимальне задоволення інтересів, в також потреб. Стан ПРИПИНЕННЯ – це досконалість, коли вже здійснилися головні бажання, коли задовольнилися інтереси й потреби, після чого всі вони зникли.

Виконання бажань які виникли раптово, не гарантує того, що у людини настане стан щастя. Таке положення можна віднести і до стану ПРИПИНЕННЯ.

Цей стан може не настати, хоча всі надії на краще і всі бажання, які раптово виникли, здійснились. Є багато факторів через які надії і бажання не можуть здійснитися. Це не тільки різні соціальні фактори, але й фактори які є в самій людині. Наприклад, відсутність повної регуляції емоціями. Або помилки в когнітивних процесах, що не приводить до пізнання істинного положення речей. Але все одно для охорони психічної рівноваги може виникнути компенсаційний процес стану ПРИПИНЕННЯ. А це так само можна віднести і до виникнення стану щастя. ПРИПИНЕННЯ є компенсаторним процесом. Тут механізм компенсації працює так що припиняється непотрібне, чим компенсується і те до чого людина не здатна. Припиняється те, до чого людина не здатна, але емоційно до чого прикута.

Компенсація. В поясненні феноменів внутрішнього психічного життя людини сучасна філософія торкається процесів компенсації пов'язуючи її з рівновагою. Через такі пояснення мова йде і про стан ПРИПИНЕННЯ, при якому існують рівновага і гармонія. Якщо робляться якісь речі, то «для рівноваги, для внутрішньої компенсації, яка характеризує рівновагу» (Деррида, 1999, с. 481).

Сучасні філософські концепти пояснює причини виникнення у людини вищих станів свідомості, таких, наприклад, як стан ПРИПИНЕННЯ, стан Божественного, через існування компенсаторних механізмів. Стан Божественного компенсує стан страждання, який був у людини перед цим. «Людина, яка змушує нас страждати, може бути, пов'язує нас із божественним» (Делёз, 1999, с. 102). У людини може виникнути «радість замість пережитого горя» (Делёз, 1999, с. 102). І це ймовірно за компенсаторними механізмами. Протилежність виникає спонтанно, позасвідомо.

Але «сама по собі компенсація недостатня: вона не дає ясного розкриття» (Делёз, 1999, с. 62). Це сучасна філософська концепція усвідомлює. Тому шукає причини більш глибокі, в контакті людини з навколишнім середовищем. А в контакті з навколишнім середовищем – це потреби. У людини мають бути певні потреби, які змушують працювати компенсаторні механізми психічних станів людини.

На феномен щастя є різні погляди. Щастя розуміли як володіння предметами які приносять задоволення. Також щастя розуміли як досягання шляхом скорочення потреб, щоб досягти рівноваги між потребою і задоволенням. Є навіть розуміння щастя як свободи від всіх турбот і проблем. Але щастя знаходиться коли людина втілює себе в своїх самих важливих призначеннях шляхом ствердження і піднесення, від чого і радощі. Тут щастя є як перевищення повсякденного життя. Але для втілення своїх важливих призначень треба ще знайти себе через відсторонення неважливого. А це виникає через стан ПРИПИНЕННЯ, через припинення неважливого, дріб'язкового, незначного.

Людина будує плани по втіленню задумів в яких є гармонійне задоволення власних інтересів, і коли

плани виконані людина випробовує щастя.

Щастя коли людина робить те що може робити, робити справу з задоволенням і добре, домагається все кращих і кращих результатів. Але виникають обставини життя яким треба протистояти. Протистояння повинно бути творчим. Для цього, для творчого протистояння, і виникають стани ПРИПИНЕННЯ які припиняють все неважливе.

Висновок.

Властивості-характеристики стану ПРИПИНЕННЯ подібні характеристикам категорії «щастя». Доведено, що стан ПРИПИНЕННЯ є складником категорії «щастя».

Розглянуте порівняння категорії «щастя» і стану ПРИПИНЕННЯ. На прикладах документальної літератури виділена головна властивість стану ПРИПИНЕННЯ. Цією властивістю є процес припинення всього дріб'язкового, непотрібного і неважливого в людині, в людській свідомості.

Виявлено ряд властивостей-характеристик стану ПРИПИНЕННЯ. Ці властивості-характеристики зіставлені з характеристиками категорії «щастя», яка розкрита як в прадавніх філософських трактатах так і в сучасній філософії модернізму і постмодернізму.

Компаративним методом встановлено, що стан ПРИПИНЕННЯ подібний категорії «щастя» в тому, що людина має стани при яких відсутні бажання в ті моменти коли мета людиною досягнута. Мета досягнена і зникають усілякі бажання. Але це ненадовго тому що людина не самодостатня, має потреби задля свого існування. Встановлено, що стан ПРИПИНЕННЯ – це відсутність потреб, повна відсутність бажань. Навіть виникає стан в якому нема потреби у зовнішніх враженнях.

Розглянута документальна література релігійно-містичної культури на основі якої встановлено, що стан щастя і стан ПРИПИНЕННЯ мають ту особливість, що людина володіє собою, своїми бажаннями, стає над цими бажаннями. В цьому категорія щастя і стан ПРИПИНЕННЯ – подібні.

Стан ПРИПИНЕННЯ є як додатковий регуляторний механізм вищого рівня. Зафіксовано, що в категорії «щастя» і в стані ПРИПИНЕННЯ йде важливий для людини процес руйнування застарілих уявлень, очищення від того, що віджило свій вік, від дріб'язкового, і стало перешкодою для оновлення в нових умовах навколишнього середовища. Відтого і виникає щастя як очищення.

Компаративним методом встановлено, що ми маємо справу з компенсаторністю процесів психіки. Стан ПРИПИНЕННЯ припиняє всіляку дріб'язкову, неважливу діяльність. Припиняється навіть та діяльність, яка, на перший погляд, має сенс, адже в позасвідомому відкладається засторога неважливості тих чи інших дій. Але в свідомості таке може і не відобразитися. Тому в стані Іншого чомусь призупиняються ті чи інші діяння, незрозуміло чому. Отже стан Іншого розуміється як СТАН ПРИПИНЕННЯ (TERMINATION STATE). Але припиняються в людині все не головне, дріб'язкове.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Батай Ж. Теория религии. Литература зла. Минск: современный литератор, 2000.
- Делёз Ж. Критика и клиника. Санкт-Петербург: Machina, 2002.
- Делёз Ж. Критическая философия Канта: учение о способностях. Бергсонизм. Спиноза. Москва: ПЕР СЭ, 2000.
- Делёз Ж. Марсель Пруст и знаки. Санкт-Петербург: Алетейя, 1999.
- Делёз Ж. Представление Захер-Мазоха (Холодное и жестокое). В Венера в мехах (с. 191 – 313). Москва: РИК «Культура», 1992.
- Деррида Ж. О почтовой открытке от Сократа до Фрейда и не только. Минск: Современный литератор, 1999.
- Колодний А. М. Історіософія релігії. Київ: УАР, 2013.
- Колодний А. М. Релігійне сьогодення України: роздуми, оцінки і прогнози (тематична збірка вибраних статей і тез). Київ: УАР, 2009.
- Кристева Ю. Избранные труды: Разрушение поэтики. Москва: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2004.
- Кристева Ю. Черное солнце: депрессия и меланхолия. Москва: Когито-Центр, 2010.
- Кришнамурти Д. Записные книжки. Москва: Разум / Мир Кришнамурти, 1999.
- Маслоу А. По направлению к психологии бытия. Москва: Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2002.
- Маслоу А. Психология бытия. Москва: Рефл-бук; Киев: Ваклер, 1997.
- Махарши Шри Рамана. Собрание произведений. Санкт-Петербург – Тируваннамалай: «Скополис и культура» – Шри Раманашрам, 1999. 496 с.
- Мурашкин М. Г. Записи 2019 года. Дніпро: СІЧ, 2020.
- Поликарпов В. С. Время и культура. Харьков: Издательство при Харьковском государственном университете издательского объединения «Вища школа», 1987.
- Уолш Р., Вон Ф. Раздел первый. Загадка сознания. В Пути за пределы «эго». Трансперсональная перспектива. Москва: Открытый мир, 2006.
- Фромм Э. Иметь или быть? Москва: Прогресс, 1990.
- Хаксли Д. Религия без откровения. Москва: Знание, 1992.
- Халаписис А. В. Зеркало Клио: Метафизическое постижение истории: монография. Днепр: Середняк Т.К., 2017. 380 с.
- Хеффе О. Счастье. В Современная западная философия. Энциклопедический словарь. Москва: Культурная революция, 2009.
- Швейцер, А. Мировоззрение индийских мыслителей. Мистика и этика. Москва: Алетейя, 2002.
- Шестов Л. И. На весах Иова. Москва: ООО «Издательство АСТ»; Харьков: Фолио, 2001.
- Halapsis A., Halapsis A. From monarchy to republic: King's power and public affair in ancient Rome. Philosophy, Economics and Law Review. 2021. Volume 1. №1. 5-17. DOI: <https://www.doi.org/10.31733/2786-491X-2021-5-17>.

REFERENCES

- Batay, Zh. (2000). *Teoriya religii. Literatura zla* [Theory of Religion. Evil Literature]. Minsk: sovremennyy literator.
- Deloz, Zh. (1992). *Predstavleniye Zakher-Mazokha (Kholodnoye i zhestokoye)* [Representation of Sacher-Masoch (Cold and Cruel)]. V *Venera v mekhakh* (s. 191–313). Moskva: RIK «Kul'tura».
- Deloz, Zh. (1999). *Marsel' Prust i znaki* [Marcel Proust and Signs]. Sankt-Peterburg: Aleteyya.
- Deloz, Zh. (2000). *Kriticheskaya filosofiya Kanta: ucheniye o sposobnostyakh. Bergsonizm. Spinoza* [Critical philosophy of Kant: the doctrine of abilities. Bergsonism. Spinoza]. Moskva: PER SE.
- Deloz, Zh. (2002). *Kritika i klinika* [Criticism and Clinic]. Sankt-Peterburg: Machina.
- Derrida, Zh. (1999). *O pochtovoy otkrytke ot Sokrata do Freyda i ne tol'ko* [On the Postcard from Socrates to Freud and Beyond]. Minsk: Sovremennyy literator.
- Fromm, E. (1990). *Imet' ili byt'?* [To have or to be?]. Moskva: Progress.
- Halapsis, A., & Halapsis, A. (2021). From Monarchy to Republic: King's Power and Public Affair in Ancient Rome. *Philosophy, Economics and Law Review*, 1(1), 5-17. DOI: <https://www.doi.org/10.31733/2786-491X-2021-5-17>.
- Khaksl, D. (1992). *Religiya bez otkroveniia* [Religion without Revelation]. Moskva: Znaniye.
- Khalapsis, A. V. (2017). *Zerkalo Klio: Metafizicheskoye postizheniye istorii* [Mirror Clio: Metaphysical Comprehension of History]. Monografiya. Dnepr: Serednyak T. K.
- Kheffe, O. (2009). *Schast'ye* [Happiness]. V *Sovremennaya zapadnaya filosofiya. Entsiklopedicheskiy slovar'*. Moskva: Kul'turnaya revolyutsiya.
- Kolodnyy, A. M. (2009). *Relihiyne s'ohodennya Ukrayiny: rozdumy, otsinky i prohozy (tematychna zbirka vybranykh statey i tez)* [Religious Today in Ukraine: Reflections, Estimates and Forecasts (a Thematic Selection of Selected Articles and Abstracts)]. Kyiv: UAR.
- Kolodnyy, A. M. (2013). *Istorijsophiya relihiyi* [Historiosophy of Religion]. Kyiv: UAR.
- Krishnamurti, D. (1999). *Zapisnyye knizhki* [Notebooks]. Moskva: Razum / Mir Krishnamurti.
- Kristeva, Yu. (2004). *Izbrannyye trudy: Razrusheniye poetiki* [Selected Works: The Destruction of Poetics]. Moskva: «Rossiyskaya politicheskaya entsiklopediya» (ROSSPEN).
- Kristeva, Yu. (2010). *Chernoye solntse: depressiya i melankholiya* [Black Sun: Depression and Melancholy]. Moskva: Kogito-Tsentr.
- Makharshi, Sh. R. (1999). *Sobraniye proizvedeniy* [Collection of Works]. Sankt-Peterburg – Tiruvannamalai: «Ėkopolis i kul'tura» - Shri Ramanashram.
- Maslou, A. (1997). *Psikhologiya bytiya* [Psychology of Being]. Moskva: Refl-buk; Kiyev: Vakler.
- Maslou, A. (2002). *Po napravleniyu k psikhologii bytiya* [Toward the Psychology of Being]. Moskva: Izd-vo EKSMO-Press.
- Murashkin, M. G. (2020). *Zapisi 2019 goda* [Entries 2019]. Dnipro: SICH.
- Polikarpov, V. S. (1987). *Vremya i kul'tura* [Time and Culture]. Khar'kov: Izdatel'stvo pri Khar'kovskom gosudarstvennom universitete izdatel'skogo ob'yedineniya «Vishcha shkola».
- Shestov, L. I. (2001). *Na vesakh Iova* [On the Scales of Job]. Moskva: ООО «Izdatel'stvo AST»; Khar'kov: Folio.
- Shveytser, A. (2002). *Mirovozzreniye indiysskikh mysliteley. Mistika i etika* [The Worldview of Indian Thinkers. Mysticism and Ethics]. Moskva: Aleteya.
- Uolsh, R., & Voon, F. (2006). *Razdel pervyy. Zagadka soznaniya* [Section One. The Mystery of Consciousness]. V *Puti za predely «ego»*. Transpersonal'naya perspektiva. Moskva: Otkrytyy mir.